

4
nost. Velikanečelja, dne 24. septembra 1905. Franc Ozvatič, kaplan.

Gospod urednik, seveda ste imeli popolnoma prav, da ste se v Vaši dotični opombi uredništva čudili, kako, da „popravljaj“ kaplan Vaše trditve o Pepci! Cela stvar je bila namreč taka. Pepca je hči neke kmečke vdove. Ta Pepca, precej lepa deklica, vohala je kaj rada okoli kaplanije. Kar na enkrat Pepce ni bilo več med nami in nihče ni vedel, kam je odišla, še njena mati ne, katera bi bila rada imela hčer doma, da bi njej pri delu pomagala. Raztrosila se je med nami vest, da je šla Pepca nekam in sicer baje v Maribor služiti. Okoli 6 mesecev ni zvedela tudi ne njena mati, kje da je Pepca. Pepca je sicer pisala domov, a ni pa priložila nikdar svojega adresa. Poštni pečat na enem pismu, poslanem od Pepce, bil je „Maribor“, drugi „Sv. Andraž.“ (Tukaj opomnimo samo to, da je gospod kaplan doma od Sv. Andraša!!!) Mati Pepcina je bila v skrbeh kje je njena hči in za to je poslala svojo drugo hčerko, Amalijo k kaplanu, naj bi ga vprašala, kje je Pepca. (Opomba tiskarjevega učenca: Šment, šment, zakaj le neki ravno k kaplanu???) Amalija prišedša k gospodu kaplanu je vprašala za Pepco. Kaplan je vsled tega vprašanja postal zelo hud. Zakričal je Amaliji: „Kaj me Pepca briga?“ na kar je Amalija resno in mirno pripomnila: „Saj pa Vi veste, kje je Pepca!“ Na to je naročil kaplan deklici, naj bi njena mati prišla k njemu in pripomnil: „Ako imate kaj Pepci pisati, pa sem prinesi, bom jaz poslal!“ — Pod 6. točko svojega „popravka“ trdi kaplan: „Ni res, da sedaj (namreč Pepca) po mestu šprancira in sinka na roki vodi, res pa je, da v mestu sploh nikdar bila ni!“ Tudi ta tvoj „popravek“, dragi kaplan Ozvatič, je znamenit! Gospod urednik, Pepca je bila namreč dne 12. p. m. in sicer samo za 24 ur doma. Tukaj je govorila tako le: „Tu me imate sedaj, zakaj ste me dolžili, da se mi je nekaj pripetilo? Kje pa imam toraj otroka? Ali morda nisem samo služila v Mariboru?“ Kmalu po odhodu Pepce prifrčal pa je od ormožke sodnije na občino Trgovič poziv na nekega Alojza K....., da mora postati varuh ali jerob Pepčinega otroka, rojenega dne 15. avg. t. l. dečka, kateremu so dali lepo ime: Avgustinek. Ali morda tega vsega tudi gospod kaplan ne ve? Tedaj pa nam naj velikonečeljski gospod kaplan odkritosrčno pove: Prvič, kje je bila Pepca 6 mesecev, drugič kje je dala življenje svojemu otroku in tretjič, kar je najbolj zanimivo, kdo je oče malega Avgustineka? — Gospod urednik, prihodnjič dobite poročilo o zahajanju v drugo vas in sicer tako temeljito poročilo, da bodo za vselej kaplanu minule želje „popravljanja“ resnične trditve naprednega lista. Kaplan nas naprednjakov nikar ne sme imeti za tako zabite, da ne bi zamogli vkljub vsem njegovim „popravkom“ spraviti resnice na beli dan. Pozdravljajoč Vas ostanem Vam udani Resnicoljub.

Opomba uredništva: Kdor ima „puter“ pod klobukom ne sme na solnce! Da, da, sedaj nam je

jasno, zakaj je „popravljaj“ kaplan za Pepco, jasno tudi kak je tisti „pravi napredek“ ljudstva, za katerega se poteguje g. Ozvatič. Sicer obžalujemo, da moramo javnosti izročiti celo Pepcino nesrečo, toda storili smo to, da bodo vedeli naši bralci, kako in zakaj „popravljajo“ naši nasprotniki. Ozvatič „Stacuisse...“ reči: „Mea culpa mea culpa etc...“ in molči, drugače pa še razložimo javnosti, katera — „stanovska dolžnost“ te vleče v druge vasi! V naše trditve dokažemo radovoljno tudi pred sodnijo!

Spodnještajerske novice.

Ponarejene krone krožijo v ptujskem, mariborskem in celjskem okraju, toraj pozor!

V mlinu ponesrečil. V umetnem mlinu g. A. Jurza na Bregu pri Ptujju je pograbil jermen, ki goni kolesa nekega uslužbenca z imenom Vaupotič. Nesrečnež je vsled prizadetih mu ran dne 3. t. m. v ptujski bolnišnici umrl.

Poskušen samomor vojaka. Domobranec Rihard Hren pri 26. domobranskem polku v Celju se je vrgel iz drugega nadstropja vojašnice na dvorišče, kjer se je težko poškodoval. Pripeljali so ga v bolnico. Vzrok poskušane samomora ni znan.

Naprednjaška zmaga. Kakor smo poročali, zmaga je v Črešnovcu pri Slov. Bistrici pri volitvah v krajni šolski svet stranka gospoda Kresnika, toraj naprednjaki proti stranki župnika Sušnika. Po volitvi bil je župnik Sušnik tako razkačen, da je pokazal svoji sobi nekemu obiskovalcu lovsko puško in se pri tem izrazil: „To imam za Črešnovčane!“ Pač zares jako ljubeznjiv dušni pastir!

40 let pri eni in isti hiši uslužben. Jože Horvat, služi že neprestano 40 let pri znani, čislani ptujski rodbini Leskoschegg. Predzadnjo nedeljo priredila mu je imenovana obitelj povodom 40te obletnice službovanja v gostilni gospe Leskoschegg na Bregu pri Ptujju veselico in je tako proslavila svojega zvestega služabnika. Jože Horvat je še čil in zdrav, tako, da še upa po lastnih svojih besedah, da bode obhajal še svojo 50 letnico pri isti obitelji. Pač malo je danes takih poslov!

Zadružna pivovarna Žalec in Laški trg ima sledeče dolgove: Posojilnici v Celju 450.000 kron, slovenski hranilnici v Ljubljani 150.000 kron, akcijski kapital znaša 600.000 kron, dolžni davek 19.000 kron, dolg na strojih, na ječmenu itd. itd, 80.000 kron, skupaj 1.299.000 kron. No, dober tek! Radevedni smo, kako dolgo še bo životarilo to prvaško podjetje!

Prvaški prijatelji ubogega ljudstva v ptujskem okraju. Zopet se nam nudi priložnost, da postavimo naše prvake v pravo luč. Okrajni odbor ptujski poslal je pred kratkim občinskim predstojnikom neko prošnjo in jih opominjal, naj bi glede na važnost zadeve dotično prošnjo podpisali in jo poslali svojim deželnim po-

lancem dohtorju Jurtelu in dohtorju Ploju, da bi se potem ta dva v deželni zbornici za dotično stvar potezovala. Prošnja bila je sestavljena samo v nemškem jeziku in se glasi v prestavi nekako tako le:

„Vaše blagorodje! Kakor je pokazalo zadnjo ljudske štetje, živi v ptujskem okraju 79742 duš, gotovo ogromno število, katero pa od dne do dne vedno raste! Prebivalstvo tega okraja zabreduje še povrh vedno bolj v siromaščino. Radi tega se množijo pritožbe, glede ptujske bolnišnice in hiralnice (Siechenhaus), deželnih zavodov, kateri so za vedno množče se število siromaških bolenikov in onemoglih starcev premajhni. Imenovana zavoda morala bi se povečati, tako, da bi imela prostora vsaki še za približno 50 postelj več, kakor do sedaj. Ptujska bolnišnica je tako prenapolnjena, da se je opetovano moralo izjaviti bolenikom, katere so pripeljali od daleč v to bolnišnico, da jih ne morejo sprejeti, ker ni prostora. Ravno tako se prigodi tudi, da se ubogi, onemogli starci ne morejo sprejeti v hiralnico, ker ni prostora in da toraj morajo čakati, dokler kateri v hiralnici ne umerje in jim tako omogoči zaželen sprejem v ta zavod. Seveda ni vsmislu niti ne hiralnice, niti ne bolnišnice, da se mora bolenikom in ubogim starcem zabraniti sprejem v imenovane zavode samo zavoljo pomanjkanja prostora. Že iz golj človečnosti morala bi se imenovana zavoda vendar enkrat povekšati. Radi tega spodaj podpisani občinski urad uljudno prosi: Vaše blagorodje naj blagovoli kot deželni poslanec staviti v deželni zbornici, ki je prav kar 18. t. m. pričela svoje zasedanje, to zadevne predloge, da se bode povekšala javna ptujska bolnišnica in hiralnica tako, da se bode v vsako še lahko sprejelo vsaj še 50 bolenikov, oziroma onemoglih starcev. To pa se bode najložje zgodilo, ako se imenovana poslopja zviksajo za eno nadstropje. Občinski urad v dne 18. oktobra 1905. Občinski predstojnik.“

To pismo se je razposlalo od okrajnega odbora na občinske predstojnike in se jih je naprosilo, naj bi je v prid vseh siromakov in bolenikov predstojniki podpisali in potem svojim poslancem g. Jurtelu in g. Ploju odposlali. Citiran poziv bil je pisan v nemškem jeziku, ker je bil namenjen deželni zbornici in sicer da bi se tam prečital ne le slovenskim deželnim poslancem, temveč tudi nemškim, ker tudi ti zadnji bi morali glasovati o dotičnih predlogah. K pozivu priložilo se je pismo na občinske predstojnike v obeh deželnih jezikih. Toda glejte, kaj se je zgodilo? Krik in vik jekar na enkrat nastal med prvaki in njih časopisje je besno napadlo ptujski okrajni zastop in njegovega načelnika, češ, da si upata že celo dajati ukaze občinam. Ta besni napad je zopet dokaz podlega prvaškega hinavstva! Že celemu ptujskemu okraju je znano, da si prizadeva sedajni ptujski zastop po vseh svojih močeh le koristiti ljudstvu tega okraja in gori naveden poziv kaže to že sam dovolj. Čeprav okrajni zastop ni nikakor dolžan, da bi se brigal za bolenike in za one-

mogle starce okraja, vendar je to storil, samo, da bi ljudstvu pomagal. Prvaška druhal pa se je pokazala zopet v pravi luči! Njej ni nič mar za te bolenike, njej ni mar za onemogle starce, ne, njej je najbolj za to, da napada okrajni odbor in posebno njegovega zasluženega načelnika g. Orniga in to radi tega, ker je bila imenovana prošnja pisana v nemškem jeziku. To je škandal! Okrajni odbor se zavzema za bolenike in onemogle starce brez vse politike in prosi, naj bi se omogočilo slovenskim poslancem, da se tem ložje potezujeje za te siromake, prvaška druhal pa hoče to zabraniti hujskajoč občinske predstojnike in jim tako rekoč prigovarjajoč, naj bi ne podpisali dotičnega poziva, naj bi ga ne vposlali svojim poslancem, naj bi toraj pustili siromaške bolenike in onemogle starce na cedilu! Kaj ne, to je do skrajnosti pošteno? Ali sta morda g. Ornig in okrajni odbor s povekšanjem ptujske bolnišnice in hiralnice hotela zopet koristiti mestu Ptuj, sta zopet hotela koristiti Nemcem in ne le edino siromakom slovenskega ljudstva? In če bi bilo pisano dotično pismo v kitajskem jeziku, njegov namen je bil koristiti ubogim slovenskim bolenikom in onemoglim starcem in ta namen je bil blag namen in skrajna podlost je, da se hoče na tako nečuvven način preprečiti. Jurtela in Ploj bi se morala sama od sebe zavzeti za povekšanje dotičnih zavodov in vendar tega nista storila, čeprav sta ravno ta dva vrlina poslanca ptujskega okraja. Jeli se je znabiti povzročila navedena hujskarija tudi po volji teh dveh kmetskih in delavskih poslancev? Bomo videli kaj v tej zadevi ukreneta! Ptujski okrajni zastop pa pozivljamo naj se še v naprej potezuje tako za blagor ljudstva, kakor do sedaj in naj pusti hujskajoče — pse lajati, ker itak dolgo več lajali ne bodo! Posebno pa še prosimo načelnika okraja g. Orniga naj se on v deželni zbornici potezuje za povekšanje bolnišnice in hiralnice, naj upliva on na svoje tovariše, nemške poslance, da bodejo privolili, da se postavi na deželne stroške še eno nadstropje na imenovana zavoda. Gospodje prvaki in klerikalci, sram vas bodi, da vam je mednarodna hujskarija bolj sveta, kakor pa nebroj ubogih bolenikov, nebroj onemoglih starcev, katerim hočete preprečiti pomoč samo le radi tega, ker je bila pisana prošnja za to pomoč v drugem deželnem jeziku. To smo s tem danes javno pribili, da zopet sprevidi ljudstvo, kako zagrizeni hujskači so ravno tisti, ki bi morali ljudstvu pomagati, to smo priobčili, da bodejo vedeli boleniki in onemogli starci ptujskega okraja, kdo se je za njih potezoval in kdo se je na vse kriplje prizadeval, da jim zabrani pomoč.

Vojniška nemška šola. 1. Ni res, da udriham jaz po šolski mladini in da pretepam šolarje; res pa je, da jih nisem pretepal in vedno z njimi ljubeznjivo postopal, kakor se spodobi za učitelja in kateheta. 2. Ni res, da je hujskarija našega „priljubljenega“ kaplana namerjena proti nemški šoli, res pa je, da nisem hujskal in vselej povdarjal da ima vsak narod pravico do svojih šol. 3. Ni res, da

sem s prižnice prosil ljudstvo, naj ne pošiljajo otrok v nemško šolo, res pa je, da sem rekel: pošiljajte slovenske otroke v slovensko — nemške pa v nemško šolo. 4. Ni res, kar pripovedujejo otroci; v nemški šoli morajo otroci kri piti, in da so jim črni hujšakači to rekli; res pa je, da nisem črn hujšakač, pač pa kaplan in katehet, res je tudi, da otroci: v nemški šoli ne pijejo krvi, pač pa vodo, če so žejni. Vojnik, 19. oktobra 1905. Ivan Hribar, katehet na nemški šoli v Vojniku.

Opomba uredništva: Kaj ne, jako duhovit „popravek?“ Mi pa verjemo našemu poročevalcu bolj, kakor kaplanu Hribarju, ker vemo kako — resnicoljubni so kaplani v svojih popravkih!

Vinorejci pozor! Vinorejci, ne dajte se slepariti nekaterim podlim hujšakačem, kateri vam žele iztrgati vaš pridelek iz rok po najnižjih cenah. Mi Vas opozarjamo na oznanilo glede prodaje vina, ki smo je priobčili v naši danajšnji številki.

Grozni poraz kandidata Korošca. Klerikalni kandidat na mesto bivšega poslanca Žičkarja, urednik mariborskega „Fihposa“, je doživel dne 5. t. m. v Vidmu ob Savi grozoviti poraz. Ljudstvo se je očitno in kar na ravnost izreklo, da ga ne mara za poslanca. Poslušalci bilo so vsled Korošcevega vsiljevanja tako razburjeni, da drugi govorniki, ki bi še bili imeli govoriti na tem zborovanju, niso hoteli govoriti. Korošec je pač najbrž sprevidel, da videmski volilci nočejo plesati po njegovi in škofovski piščalki. Sprevidel pa bode to Korošec najbrž tudi še v drugih krajih!

Legar (tifus) se je pojavil v ormožkem okraju in sicer v Hardeku, na Humu, v Litmerku in Pušincih! Bolezni kriva je baje slaba voda iz nekega vodnjaka v Pušincih.

Poročilo ptujskega sejma. Na ptujski sejem, kateri se je vršil dne 2. novembra t. l. prignalo se je 152 konjev, 922 glav goveje živine. Na svinjski sejem, ki se je vršil dne 31. oktobra t. l. prignalo se je 620 svinj. Prihodnji živinski sejem (kot letni) se bode vršil dne 25. novembra. Svinjska sejma sta dne 15. in 22. dne novembra.

Razne stvari.

Orel odnesel otroka. Iz Ženeve se poroča, da je v neki bližnji vasi napadel velik orel neko kmetico, ki je nesla 2 letnega otroka, ter ji hotel iztrgati otroka. Žena je obupno odbijala orla, ki pa se je vedno vračal, dokler ji ni končno res otroka iztrgal, ter odletel žnjim v gorovje. Mati je pribežala domov vsa opraskana in raztrgana, nakar se je takoj nad 50 mož odpravilo iskat orla in otroka, a vse iskanje je bilo zaman.

Kaj je zakon? To vprašanje je stavil v učni uri pred birno neki župnik mladi deklici. Učenka je bila sicer v vseh verskih resnicah dobro podkovana, a navzočnost škofa jo je tako zmedla, da je začela napovedati napačni oddelek v katekizmu, in sicer na mesto da bi rekla: „Zakon je zakrament itd.“ rekla je:

„Zakon je kraj groznih muk, ki jih morajo prenašati duše nekaj časa za pokoro svojih grehov, da se očistijo in pripravijo za boljše življenje.“ In sicer je deklica brblala tako naglo, da je mogel priti župnik z besedo še le na vrsto, ko je že bilo vse izgovorjeno. Jezno je zaklical župnik: „Vsaj to ni zakon, to so vice!“ Škof pa je mirno pripomnil: „Le pustite otroka. Kdo ve, morda pa ima prav. Kaj veva midva o tem?“

Visoko odlikovanje. Avgusta t. l. bila je v Tetschenu ob Elbi velika raztava različnih stvari, katera se rabijo od turistov, lovcev in ribičev. Na to raztavo poslal je c. in kr. dvorni orožni fabrikant g. P. Wernig iz Ferlacha (Borovlja) več svojih priznanih izvrstno izdelanih lovskih pušk. Te puške so bile od komisije raztave potom c. kr. trgovinskega ministerstva odlikovane z največjo odliko. G. Wernig dobil je razven c. kr. državnega darila zlati častni križec.

Dopolnilna volitev za Žičkarjev mandat se najbrž ne razpiše, temuč se počaka, da preteče doba poslovanja sedajne državne zbornice. Kakor se poroča, so za to prosili slovenski klerikalni poslanci, ker se boje, da bi jih ravno ta volitev spravila v veliko zadrego.

Pretečeni oktober je bil letos tako mrzel kakor že ne 130 let. Celu oktobra leta 1805 in 1881 nista bila tako mrzla. Zadnji čas imeli so v Ptujju 7, v Gracu 8, v Celovcu 6 in v Brucku ob Muri celo 12 stopinj pod ničlo.

Kdor ne more zaspati pomaga si baje lahko kakor svetuje neki francoski zdravnik na sledeč način. Roko in sicer dlan naj položi na čelo, tako da bodejo se dotikali prsti lasov med tem ko pokriva roka čelo in nos. Srednji prst naj leži po nosu. Spanec baje precej obide človeka, ako porabi to sredstvo. Že mogoče, sicer pa, kdor ne verjame, lahko se prepriča.

Zima se prebližuje. Človek se lahko brani in si poišče pred mrazom zavetja. Nikakor pa si ne morejo pomagati uboge živali same. Skrbite za živino, ker ona ravno tako občuti mraz in zimo, ker je ravno tako iz mesa in krvi, kakor človek. Pokrij svojo vozno živino, ako mora stati delj časa na prostem! Priskrbi njej topel hlev, in suho ležišče. Kdor nima z živalimi usmiljenja, ni vreden, da je njen gospodar!

Vse naše cenjene naročnike prosimo, da začnejo ponavljati svojo naročnino za leto 1906. Kdor še naročnino dolguje, naj jo pošlje. Upravništvo bode začelo že koncem sedajnega meseca sklepati letošne račune. Toraj pa prosimo, da ne pozabite na nas! Kdor ne ve, kako dolgo ima list plačan ali pa na dolg, naj nam piše. Upravništvo mu bode radovoljno odgovorilo. Priložiti je za odgovor marka, znamka.

C. kr. bajoneti v službi ljubljanskega škofa. Iz Kranjskega poroča se o nekem velezanimivem dogodku, ki se je vršil pred kratkim v Sori pri Medvodah. V tej fari bil je že pred leti nameščen in inštaliran župnik gospod Berce, ki živi s svojimi farani v najlepši slogi in v najlepšem miru. On nje ljubi in oni njega. Iskrena medsebojna ljubezen vlada med njimi in farani, ki so do dobra prepričani, da ne dobe